

การศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ประกอบเครื่องเคลือบ
ดินเผาจิ๋วในการออกแบบพื้นที่สาธารณะ
ในถนนสายเก่า เมืองโบราณเลนไห่ว
Study of the Application of Jun Porcelain
Elements for the Public Space Design in the
Old Street of Shenhou Ancient Town

ชินหยวน ฟ่าน¹

Xinyuan Fan

มียอง ซอ²

Miyoung Seo

เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง³

Kriangsak Khiaomang

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Master of Fine and Applied Arts Program in Visual Arts,

Art of Design and Cultural Management, Faculty of Fine and Applied Arts,

Burapha University (E-mail: Chanita.0523@gmail.com)

² อาจารย์ประจำ, สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Lecturer, Department of Visual Arts, Art of Design and Cultural Management,

Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University (E-mail: seo@buu.ac.th)

³ รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปะการออกแบบและการจัดการวัฒนธรรม

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Associate Professor Dr., Department of Visual Arts, Art of Design and Cultural

Management, Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University

(E-mail: kriangsakk@go.buu.ac.th)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการประยุกต์ใช้องค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในการออกแบบพื้นที่สาธารณะในถนนสายเก่า เมืองโบราณเสินโฮ่ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ใช้งานสำหรับการปรับปรุงพื้นที่ถนนสายเก่าในเมืองโบราณเสินโฮ่ว รวมถึงสภาพปัจจุบันของถนนสายเก่า วิเคราะห์อัตลักษณ์ทางศิลปะของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนและสกัดองค์ประกอบสำคัญ และนำเสนอแนวทางที่เป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้องค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในการออกแบบพื้นที่ถนนสายเก่า โดยใช้วิธีการวิจัยผ่านการศึกษาค้นคว้าเอกสาร การสำรวจภาคสนาม การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากการวิจัยพบว่า ชาวบ้านมีความต้องการด้านการบูรณาการระหว่างภูมิทัศน์สีเขียวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวน และความต้องการด้านการฟื้นฟูการใช้งานพื้นที่กิจกรรมสาธารณะและการเสริมพลังทางวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวมีความต้องการในการยกระดับประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวน รวมถึงความต้องการด้านการสร้างแรงดึงดูดและจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ จากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางศิลปะของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนพบว่าเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมีอัตลักษณ์สามด้านได้แก่ 1) สีสันทของเคลือบซึ่งเป็นโทนสีที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติในระหว่างกระบวนการเผา โดยส่วนใหญ่เป็นเฉดสีม่วงอมแดงและเฉดสีน้ำเงินอมม่วงที่มีการไล่สี 2) ลวดลายซึ่งเป็นการแสดงออกเชิงนามธรรมของผิวสัมผัสตามธรรมชาติ กล่าวคือลวดลายเครื่องเคลือบดินเผาจิวนเกิดจากการไหลของน้ำเคลือบสีสันทต่าง ๆ ที่ผสมและรวมตัวกันจนเกิดเป็นลวดลายโดยบังเอิญ 3) รูปทรงซึ่งเป็นการสืบทอดความงามทางสุนทรียภาพของภาชนะดั้งเดิมโดยเน้นรูปทรงที่มีทั้งความสวยงามและใช้งานได้จริง นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้องค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในการออกแบบพื้นที่ถนนสายเก่าในเมืองโบราณเสินโฮ่ว โดยการใช้พื้นที่กิจกรรมหลักเป็นสื่อกลางเพื่อนำองค์ประกอบมาบูรณาการอย่างเป็นระบบ ซึ่งได้ออกแบบลานทางเข้าพื้นที่ท่องเที่ยว จุดชมวิวม่านน้ำเขียวและสองฝั่งแม่น้ำ รวมถึงจุดเชื่อมมุมถนน นอกจากนี้

ยังมีการออกแบบโดยการบูรณาการความต้องการด้านการใช้งานกับประสบการณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างสมดุลระหว่างวิถีชีวิตของชาวบ้านกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: องค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจวิน, การออกแบบพื้นที่สาธารณะ, ถนนสายเก่าในเมืองโบราณเสินโฮ่ว

Abstract

This research focuses on the study of the application of Jun porcelain elements for the public spaces design in the old streets of Shenhou Ancient Town. The objectives are to study user needs for the renovation of the old streets in Shenhou Ancient Town, as well as the current state of the old streets. To analyze the artistic identity of Jun porcelain and extract key elements, And propose possible approaches for applying Jun porcelain elements in the design of the old streets, the research methods used were documentary data study, field surveys, questionnaire data collection, and expert interviews. The results revealed that local residents have a need for the integration of green landscapes with Jun porcelain culture, as well as a need for the revitalization of public activity spaces and cultural empowerment. Tourists have a need to enhance their experience and interaction with Jun porcelain culture, as well as a need to create attractions and unique features for the area. The analysis of the artistic identity of Jun porcelain reveals that Jun porcelain has three characteristics: 1) glaze color, which is a naturally occurring color tone during the firing process, mostly in shades of reddish-purple and blue-purple with gradients; 2) patterns, which are abstract expressions of natural textures. That is, the patterns

of Jun porcelain are formed by the flow of different colored glazes that are accidentally mixed and combined to form patterns; and 3) the shape, which inherits the aesthetic beauty of traditional vessels, emphasizing shapes that are both beautiful and functional. Furthermore, this research proposes a guideline for applying Jun porcelain elements in the design of old streets in Shenhou Ancient Town. The main activity area serves as a medium to systematically integrate these elements. The design includes the entrance plaza to the tourist area, the Xiao River and riverside viewpoints, and the street corner connection points. Furthermore, the design integrates functional needs with cultural experiences to create a balance between locals' lifestyles and tourist experiences.

Keywords: Jun Porcelain Elements, Public Space Design, Old Street in Shenhou Ancient Town

บทนำ

มณฑลเหอหนานตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางของประเทศจีน มีประวัติศาสตร์ยาวนานและสั่งสมวัฒนธรรมอันลึกซึ้ง ถือเป็นหนึ่งในแหล่งกำเนิดสำคัญของชนชาติจีน วัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในฐานะตัวแทนของวัฒนธรรมพื้นที่ภาคกลางเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ทรงคุณค่า และมีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมศิลปหัตถกรรมของประเทศ เมืองโบราณเสินโหวตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองอู่โจว มณฑลเหอหนาน เป็นทั้งแหล่งกำเนิดและศูนย์กลางการสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวนของจีน อีกทั้งยังได้รับการยกย่องให้เป็น “เมืองประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งชาติของจีน” (Wang, 2021)

เมืองโบราณเสินโหวสร้างขึ้นครั้งแรกในสมัยราชวงศ์ซ่ง และได้รับการบูรณะขึ้นใหม่ในรัชศกหงจื้อที่ 8 แห่งราชวงศ์หมิง พื้นที่แห่งนี้รุ่งเรืองขึ้นจากอุตสาหกรรม

เครื่องเคลือบดินเผาจวิน ซึ่งมีการผลิตเครื่องเคลือบหลากสีและเครื่องเคลือบดินเผาจวินมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง ต่อมาในรัชสมัยจักรพรรดิฮู่ยงแห่งราชวงศ์ซ่งเหนือ การผลิตเครื่องเคลือบดินเผาจวินได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และได้รับการกำหนดให้เป็น “เครื่องเคลือบล้ำค่าสำหรับพระราชสำนัก” (Bai, 2018) ภายหลังในสมัยราชวงศ์ซ่ง ราชสำนักได้จัดตั้งเตาเผาหลวงขึ้นโดยเฉพาะเพื่อผลิตเครื่องเคลือบสำหรับราชสำนัก ซึ่งนับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญจากการผลิตโดยเตาชาวบ้านสู่การผลิตในระบบเตาหลวง ส่งผลให้เครื่องเคลือบดินเผาจวินได้รับการยอมรับให้เป็นหนึ่งในเครื่องเคลือบชั้นเลิศทั้ง 5 ของจีน

ภายในเมืองโบราณเสินโหวยังคงอนุรักษ์สถาปัตยกรรมโบราณและตรอกซอยเก่าไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งได้บันทึกเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงของเมืองเสินโหวตลอดหลายร้อยปีที่ผ่านมา ท่ามกลางเมืองโบราณนี้ มีถนนสายเก่าที่ชาวท้องถิ่นเรียกว่า “ถนนเจ็ดลิ” ซึ่งเป็นพยานแห่งความรุ่งเรืองในอดีต ถนนสายเก่าและตรอกซอยสองข้างส่วนใหญ่ก่อตัวขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง ขณะที่สถาปัตยกรรมหลักมาจากยุคราชวงศ์ชิงและสาธารณรัฐจีน ที่นี่แทรกซึมไปด้วยกลิ่นอายประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันเข้มข้น อีกทั้งยังเป็นพยานถึงความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ (Lun, 2021) เครื่องเคลือบดินเผาจวินเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เพียงชนิดเดียวในบรรดาเครื่องเคลือบชั้นเลิศทั้ง 5 ของจีนที่มี “ศิลปะแห่งการเปลี่ยนแปลงของสีเคลือบ” เป็นเอกลักษณ์สำคัญ โดดเด่นด้วยลักษณะเฉพาะของสีเคลือบที่ “เมื่อเข้าเตาเป็นสีเดียว แต่เมื่อออกจากเตากลับกลายเป็นหลากสี” ซึ่งแสดงถึงความไม่แน่นอนอันงดงามของการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ อีกทั้งยังสะท้อนปรัชญาการแสวงหาความรู้จากสิ่งของแห่งยุคราชวงศ์ซ่งในด้านรูปทรงของภาชนะ อันเป็นแนวคิดที่แตกต่างอย่างชัดเจนจากเครื่องเคลือบของเมืองจิ้งเต๋อเจิ้นซึ่งเน้นลวดลายวาดสีที่ละเอียดประณีต และเครื่องเคลือบเตาหลงเฉวียนซึ่งมีสีเคลือบเดียว ศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาจวินเป็นการรวมเอาแก่นแท้ของฝีมือช่างเตาหลวงในสมัยราชวงศ์ซ่งและรสนิยมเชิงสุนทรียะแห่งวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำตอนกลางเข้าไว้ด้วยกันอย่างไรรก็ตาม ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความทันสมัย วัฒนธรรมเครื่องเคลือบ

ดินเผาจิวนกำลังเผชิญความท้าทาย 2 ประการ ได้แก่ 1) การขาดช่วงของการสืบทอดทักษะ ช่างฝีมือรุ่นใหม่ขาดความเข้าใจในหัตถศิลป์ดั้งเดิม และกลุ่มช่างผู้เชี่ยวชาญมีอายุเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) การขาดพลังในการแสดงออกทางพื้นที่วัฒนธรรมถนนสายเก่าในฐานะพื้นที่ทางวัตถุที่สำคัญของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวน กลับปราศจากองค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในสิ่งปลูกสร้างและสิ่งแวดล้อมโดยสิ้นเชิง ทำให้เอกลักษณ์ท้องถิ่นค่อย ๆ เสือนหาย ทั้งยังมีปัญหาแม่น้ำที่แห้งขอด พื้นที่ริมน้ำถูกปล่อยทิ้งร้างเป็นเวลานาน และลานบริเวณทางเข้ามีการใช้สอยจำกัด ไม่อาจตอบสนองต่อความต้องการประสบการณ์เชิงสัมผัสของผู้บริโภค วัฒนธรรมร่วมสมัยได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดภาวะสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่กระจัดกระจาย ภูมิทัศน์มีลักษณะซ้ำกัน และประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวตื้นเขิน ไม่สามารถสร้างห่วงโซ่เรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ และยากที่จะถ่ายทอดคุณค่าทางสุนทรียภาพและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนที่มีเอกลักษณ์ที่ว่า “การเปลี่ยนแปลงของสีเคลือบอันไร้คู่เปรียบ” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน รูปแบบการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้กำลังเปลี่ยนผ่านจาก “การเก็บรักษาแบบนิ่ง” ไปสู่ “การสืบทอดแบบมีชีวิต” โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เชิงพลวัตและการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ในบริบทสมัยใหม่ (Weng, Chen & Shi, 2024) พื้นที่สาธารณะในฐานะสื่อทางกายภาพสำหรับการเผยแพร่วัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องมีการออกแบบที่ก้าวข้ามข้อจำกัดของการจัดแสดงแบบดั้งเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบศิลปะอื่น ๆ ภูมิทัศน์สามารถผสมผสานเข้าไปในชีวิตประจำวันของสังคมได้เป็นอย่างดี และมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารสาธารณะและการชี้นำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ (Ghavampour, 2014) สัญลักษณ์ถือเป็นการรับรู้ที่บรรจุไว้ด้วยความหมาย ความหมายจะถูกถ่ายทอดได้ก็ต่อเมื่อผ่านสัญลักษณ์ และหน้าที่ของสัญลักษณ์ก็คือการแสดงออกถึงความหมายนั้น งานวิจัยนี้ใช้ถนนสายเก่าในเมืองเสินไฮ่เป็นกรณีศึกษา โดยอาศัยทฤษฎีศาสตร์ในการวิเคราะห์และถอดองค์ประกอบต่าง ๆ ของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนทั้งสีเคลือบ รูปทรง และลวดลาย เพื่อ

นำเสนอแนวทางในการแปลงองค์ประกอบเหล่านี้ให้กลายเป็นภาษาการออกแบบของพื้นที่สาธารณะ ทั้งในลักษณะที่สามารถคงไว้ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรมของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และขณะเดียวกันก็สามารถสร้างควมมีชีวิตชีวาให้กับพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูชนบท งานวิจัยนี้มุ่งเสนอแนวทางการสืบทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจวินอย่างยั่งยืน และเป็นกรณีอ้างอิงเชิงทฤษฎีสำหรับงานวิจัยในลักษณะเดียวกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาความต้องการของผู้ใช้งานสำหรับการปรับปรุงพื้นที่ถนนสายเก่าในเมืองโบราณเสนโฮว รวมถึงสภาพปัจจุบันของถนนสายเก่า
2. วิเคราะห์อัตลักษณ์ทางศิลปะของเครื่องเคลือบดินเผาจวินและสกัดองค์ประกอบสำคัญ
3. นำเสนอแนวทางที่เป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้องค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจวินในพื้นที่ถนนสายเก่า

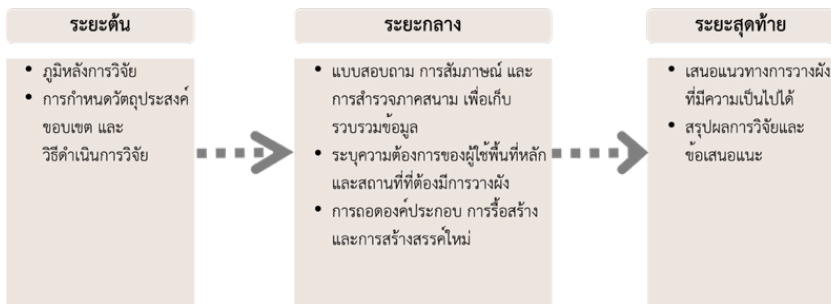
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ส่งเสริมการพัฒนาแบบมีชีวิตให้กับเครื่องเคลือบดินเผาจวิน ถ่ายทอดองค์ประกอบหลักให้เป็นภาษาเชิงพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างการแสดงออกทางวัฒนธรรมและเพิ่มเอกลักษณ์ของพื้นที่
2. กระตุ้นการเติบโตของการบริโภค และขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนถนนสายเก่าไปสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยุคใหม่ที่เน้นประสบการณ์
3. สร้างภาพลักษณ์ใหม่ของเครื่องเคลือบดินเผาจวินให้เป็นแลนด์มาร์กดึงดูดการลงทุน และเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการฟื้นฟูชนบท

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา: ศึกษาความหมายทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางศิลปะของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้งานหลัก รวมถึงการสกัดและการสร้างสรรค์องค์ประกอบที่มีความเป็นตัวแทนขึ้นใหม่
2. ขอบเขตด้านพื้นที่: ถนนสายเก่าในเมืองโบราณเส้นโหว เมืองอวิโจวมณฑลเหอหนาน
3. ขอบเขตด้านเวลา: เครื่องเคลือบดินเผาจิวนของเมืองเส้นโหว ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่งจนถึงปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบที่ 1 แผนผังกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร ศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 3 สาขา ได้แก่ ศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาจิวน การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่มีชีวิต และการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะ ศึกษาประวัติความเป็นมา อัตลักษณ์ของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน ตลอดจนกรณีศึกษาด้านการประยุกต์ใช้ในงานวางผังพื้นที่สาธารณะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาแนวทางการวางแผนยกระดับภาพลักษณ์ภูมิทัศน์ของถนนสายเก่าในเมืองเส้นโหว

2. การวิจัยภาคสนาม

2.1 การสำรวจ เดินทางไปสำรวจพื้นที่ถนนสายเก่าในเมืองโบราณ เสินโหว่ เพื่อทำความเข้าใจสภาพปัจจุบัน บรรยากาศทางวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตและความคาดหวังของชาวบ้าน พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิประเทศ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ในพื้นที่ถนนสายเก่า

2.2 การทำแบบสอบถาม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวนรวม 100 ชุดเพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกระดับภูมิทัศน์ของถนนสายเก่า โดยแบ่งเป็น กลุ่มชาวบ้านที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปซึ่งอาศัยอยู่ในถนนสายเก่าเมืองโบราณ เสินโหว่จำนวน 50 ชุด และกลุ่มนักท่องเที่ยวในถนนสายเก่าเมืองโบราณ เสินโหว่จำนวน 50 ชุด

2.3 การสัมภาษณ์ ได้สัมภาษณ์ช่างฝีมือและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องเคลือบดินเผาจิวนจำนวน 4 คน เพื่อทำความเข้าใจอัตลักษณ์ทางศิลปะและความหมายทางวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน อันเป็นการให้การสนับสนุนและคำแนะนำเชิงทฤษฎีสำหรับการคัดเลือกองค์ประกอบ

3. การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ นำผลการวิจัยทางเอกสารและการวิจัยภาคสนามมาบูรณาการเข้ากับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ เพื่อดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอองค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวนแห่ง เสินโหว่ใหม่ จากมุมมองการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่มีชีวิตผ่านการถอดองค์ประกอบด้านสี สัน ลวดลาย และรูปทรงจากเครื่องเคลือบดินเผาจิวน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและแรงบันดาลใจสำหรับการออกแบบ

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความต้องการของชาวบ้านต่อการปรับปรุงพื้นที่ถนนสายเก่า

ผลจากแบบสอบถามพบว่าชาวบ้านกลุ่มอายุ 30-49 ปีมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น 52% รองลงมาคือกลุ่มอายุ 50-59 ปี คิดเป็น 32% สะท้อนให้เห็นว่าชาวบ้านในถนนสายเก่ามีแรงงานวัยกลางคนเป็นกลุ่มหลัก ในกลุ่มตัวอย่างนี้ พบว่า 76% ของชาวบ้านอาศัยอยู่ที่นั่นมานานกว่า 20 ปี แสดงให้เห็นว่าผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่เติบโตและใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่วัยเด็ก จึงมีความผูกพันทางภูมิศาสตร์และความมั่นคงในวิถีชีวิตสูง ทำให้มุมมองของพวกเขามีคุณค่าต่อการอ้างอิงโดยตรงในด้านการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมของเมืองโบราณ

1.1 ความต้องการด้านการบูรณาการระหว่างภูมิทัศน์สีเขียวกับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวน

จากผลการสำรวจแบบสอบถาม พบว่า 76% ของผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมีบทบาทในการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่อเมืองโบราณอย่างมาก อย่างไรก็ตาม 56% ของชาวบ้านเห็นว่าการบูรณาการศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาจิวนกับภูมิทัศน์ของเมืองโบราณยังอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่าการนำเสนอองค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในพื้นที่ยังมีลักษณะกระจัดกระจายและยังไม่ได้ก่อรูปเป็นฉากเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่เป็นระบบและดึงดูดความสนใจในด้านพื้นที่ที่ประชาชนต้องการให้มีการเพิ่มการนำเสนอเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมากที่สุด พบว่าภูมิทัศน์สีเขียวได้รับการเลือกสูงสุด คิดเป็น 38.1% รองลงมาคือกิจกรรมทางวัฒนธรรม 28.3% ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังอย่างสูงของสาธารณชนต่อการบูรณาการเชิงศิลปะระหว่างภูมิทัศน์ธรรมชาติกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ 50% ของชาวบ้านยังชี้ว่าภูมิทัศน์สีเขียวเป็นด้านที่ต้องการการปรับปรุงมากที่สุด ซึ่งเผยให้เห็นข้อบกพร่องคู่กันทั้งด้านความเป็นมิตรต่อระบบนิเวศและด้านคุณค่าทางศิลปะของภูมิทัศน์สีเขียวในปัจจุบัน

1.2 ความต้องการด้านการฟื้นฟูการใช้งานพื้นที่กิจกรรมสาธารณะและการเสริมพลังทางวัฒนธรรม

จากผลการสำรวจแบบสอบถามพบว่า 94% ของชาวบ้านมักใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในลานกว้าง มุมถนน และสวน สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่สาธารณะเปิดโล่งเป็นสื่อกลางหลักของกิจกรรมในชีวิตประจำวันของชุมชน เมื่อให้ชาวบ้านเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปรับปรุง ยังพบว่าคำว่า “แม่น้ำเขียวและสองฝั่งแม่น้ำ” “ลานบริเวณทางเข้า” และ “มุมถนน” ถูกกล่าวถึงบ่อยครั้งเป็นพิเศษ โดยความต้องการในการปรับปรุงแม่น้ำเขียวมุ่งไปที่การฟื้นฟูระบบนิเวศของลำน้ำ และพื้นที่ริมฝั่ง จุดนี้สะท้อนถึงความปรารถนาของชาวบ้านต่อบรรยากาศที่ใกล้ชิดธรรมชาติ ลานบริเวณทางเข้าในฐานะจุดสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีการเรียกร้องให้ผสมผสานตลาดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้หรือการจัดแสดงร่วมสมัย ส่วนมุมถนนนั้นมีความต้องการเร่งด่วนในด้านการออกแบบองค์ประกอบที่เป็นสัญลักษณ์ และการฟื้นฟูพื้นที่ว่างให้กลับมามีชีวิตชีวา

2. การวิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการปรับปรุงพื้นที่ถนนสายเก่า

ผลสำรวจแบบสอบถามในกลุ่มนักท่องเที่ยวพบว่ากลุ่มอายุ 30-49 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น 46% รองลงมาคือกลุ่มอายุ 50-59 ปี คิดเป็น 34% ซึ่งรวมกันได้ 80% จึงกล่าวได้ว่าทั้งสองกลุ่มอายุนี้อีกเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลัก ขณะที่กลุ่มเยาวชนอายุ 19-29 ปีมีเพียง 12% กลุ่มอายุ 18 ปีหรือต่ำกว่านั้นมี 2% และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปมี 6% โครงสร้างอายุในลักษณะนี้แสดงให้เห็นว่า เมืองโบราณลินโฮ้วมีแรงดึงดูดสูงต่อกลุ่มนักท่องเที่ยววัยกลางคนที่กำลังซื้อและความสนใจด้านวัฒนธรรมเป็นหลัก แต่มีอัตราการเข้าถึงที่ค่อนข้างต่ำในกลุ่มเยาวชน

2.1 ความต้องการในการยกระดับประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวน

จากการสำรวจพบว่า 84% ของนักท่องเที่ยวมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในระดับต่ำ และ 86% ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมประสบการณ์

การทำเครื่องเคลือบมาก่อน สะท้อนให้เห็นปัญหาการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ยั่งยืนขึ้น อีกทั้งอัตราการเข้าถึงและความดึงดูดของกิจกรรมประสพการณ์ยังอยู่ในระดับไม่เพียงพอ นอกจากนี้ 60% ของนักท่องเที่ยวมองว่าการบูรณาการองค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวนกับภูมิทัศน์ในปัจจุบันยังอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการนำเสนอองค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในภูมิทัศน์ของเมืองโบราณยังมีลักษณะที่ไม่หลากหลาย ไม่มีจุดเด่นที่น่าจดจำ และไม่สามารถสร้างความประทับใจได้อย่างลึกซึ้ง ในอีกด้านหนึ่ง นักท่องเที่ยวคาดหวังให้มีการออกแบบสัญลักษณ์ที่สามารถรับรู้ได้ชัดเจนในพื้นที่สาธารณะเพื่อเสริมสร้างภาพจำ ขณะเดียวกันก็ต้องการฉากประสพการณ์เชิงปฏิสัมพันธ์ เช่น การจัดพื้นที่แสดงการขึ้นรูปเครื่องเคลือบด้วยจานหมุนให้ผู้มาเยือนได้มีส่วนร่วม

2.2 ความต้องการด้านการสร้างแรงดึงดูดและจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

แม้สถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์จะเป็นจุดดึงดูดหลัก (32.8%) แต่พื้นที่ลานสาธารณะ (16%) และภูมิทัศน์ริมน้ำ (11.5%) ก็ยังมีแรงดึงดูดที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งนักท่องเที่ยวยังคาดหวังให้มีการนำเสนอศิลปะเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมากขึ้นในภูมิทัศน์สีเขียว (35.9%) และกิจกรรมทางวัฒนธรรม (31.3%) จากข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวต้องการเห็นการบูรณาการเชิงลิกระหว่างองค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวนกับภูมิทัศน์ธรรมชาติและกิจกรรมที่มีความเคลื่อนไหว ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มความเด่นชัดและการจดจำของพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสนับสนุนในการคัดเลือกพื้นที่สำหรับการปรับปรุงและออกแบบในครั้งนี้ด้วย จากผลการสำรวจแบบสอบถามของทั้งชาวบ้านและนักท่องเที่ยว สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการโดยรวมของผู้ใช้งานที่ครอบคลุมทั้งด้านระบบนิเวศของภูมิทัศน์ ความสวยงาม และประโยชน์ใช้สอย จึงได้มีการใช้การปรับปรุงภูมิทัศน์ด้วยการปลูกต้นไม้เป็นจุดเริ่มต้น โดยนำองค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมาผสมผสานอย่างเป็นระบบในพื้นที่ที่มีการใช้งานบ่อยครั้ง (แม่น้ำเขียวและสองฝั่ง มุมถนน และลานทางเข้า) พร้อมทั้งฟื้นฟูสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และเพิ่มการใช้งานที่

หลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมที่ “สามารถสัมผัสได้และมีส่วนร่วมได้” ขณะเดียวกันก็คำนึงถึงทั้งการอนุรักษ์รูปลักษณ์ดั้งเดิมและการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยยึด “ผู้ใช้งานเป็นศูนย์กลาง”

3. สภาพปัจจุบันของถนนสายเก่า

ผู้วิจัยเน้นสำรวจพื้นที่ที่ถูกเลือกบ่อยครั้งในผลการตอบแบบสอบถาม โดยในแผนผังการกระจายตำแหน่งของสถานที่ในเมืองโบราณเส้นโหว่ (ภาพที่ 2) พื้นที่สีม่วงคือบริเวณลานทางเข้า พื้นที่สีเขียวคือแม่น้ำเขียวและจุดชมวิว พื้นที่สีม่วงอีกส่วนคือมุมถนนที่ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อน เส้นประสีแดงแสดงเส้นทางของถนนสายเก่า โดยมีร้านค้ากระจายอยู่สองฝั่งถนน ส่วนพื้นที่สีน้ำเงินคือผนังที่ถูกทิ้งร้างบนถนนสายเก่า ซึ่งสามารถนำไปใช้จัดแสดงเนื้อหาทางวัฒนธรรมได้ในอนาคต



ภาพประกอบที่ 2 แผนผังการกระจายตำแหน่งของสถานที่ในเมืองโบราณเส้นโหว่

3.1 ลานทางเข้าจุดท่องเที่ยว

ด้านหน้าทางเข้าถนนสายเก่ามีลาน “ไฉ่เฉียน” ซึ่งเป็นสถานที่จัดกิจกรรมเทศกาลและการจัดแสดงวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวนหลักในพื้นที่ แต่ปัจจุบันกลับเป็นเพียงพื้นที่สาธารณะธรรมดาสำหรับชาวบ้านและนักท่องเที่ยว โดยไม่มีการออกแบบเฉพาะ

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของสิ่งอำนวยความสะดวกในลานทางเข้า

สิ่งอำนวยความสะดวก	เก้าอี้/ม้านั่ง	ภูมิทัศน์	ถังขยะ
ภาพ			

3.2 แม่น้ำเขียวและจุดชมวิวสองฝั่ง

สะพานใจयीทอดข้ามแม่น้ำเขียว ทำหน้าที่ทั้งเป็นเส้นทางสัญจรและจุดชมวิว ปลายสะพานทั้งสองฝั่งมีจุดชมวิวขนาดเล็กให้นักท่องเที่ยวหยุดพักเพื่อชมลำธาร อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันแม่น้ำเขียวได้แห้งขอด ภายในร่องน้ำมีวัชพืชขึ้นรกหนา และพืชพรรณริมฝั่งก็ขาดการดูแลรักษา

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันของสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณแม่น้ำเขียว

สิ่งอำนวยความสะดวก	เก้าอี้/ม้านั่ง	ภูมิทัศน์	จุดชมวิว
ภาพ			

3.3 มุมถนน

พื้นที่นั่งขนาดเล็กในมุมถนนของถนนสายเก่า ทำหน้าที่เป็นพื้นที่พักผ่อนแบบไม่เป็นทางการ จุดเหล่านี้ออกแบบมาเพื่อการพักรถชั่วคราวและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งนับเป็น “จุดย่อย” ที่ช่วยเสริมความมีชีวิตชีวาโดยรวมของถนน โดยทั่วไปจะมีการติดตั้งม้านั่งไม้หรือม้านั่งหินเพื่อให้บริการพื้นที่พักผ่อนอย่างเรียบง่าย บางร้านค้าจะวางต้นไม้หรือดอกไม้ไว้ข้างประตูเพื่อเพิ่มบรรยากาศ

ซึ่งก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของภูมิทัศน์เช่นกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้ยังขาดเอกลักษณ์ท้องถิ่นและไม่มีความแตกต่างเด่นชัด จึงไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบันของสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณมูณน

สิ่งอำนวยความสะดวก	เก้าอี้/ม้านั่ง	ภูมิทัศน์	ถังขยะ
ภาพ			

4. การวิเคราะห์และถอดอัตลักษณ์ขององค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวน

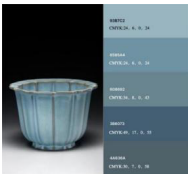
จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รับข้อมูลว่าเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมีสถานะทางวัฒนธรรมและศิลปะที่สูง โดยอัตลักษณ์ของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนโดดเด่นอยู่ที่สีเคลือบและกระบวนการเผา โดยแต่ละชั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่ซ้ำกัน การผสมผสานกันระหว่างการเปลี่ยนแปลงของสีเคลือบอย่างเป็นธรรมชาติในขณะเผากับความประณีตของฝีมือช่างคือจิตวิญญาณของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน และเป็นกำแพงทางเทคนิคที่ทำให้แตกต่างจากเครื่องเคลือบประเภทอื่น

4.1 สีส้นของเคลือบ: โทนสีที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติในระหว่างกระบวนการเผา

สีเคลือบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมีลักษณะเด่นอยู่ที่ “การเปลี่ยนแปลงของสีในเตาที่หาคุ้เปรียบมิได้” จนเกิดเป็นระบบสีธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยสีเหล่านี้มิได้เกิดจากการปรุงแต่งหรือผสมสีอย่างตั้งใจของมนุษย์ แต่เกิดจากผลลัพธ์โดยบังเอิญในกระบวนการเผาที่เนื้อเคลือบทำปฏิกิริยากับไฟในเตา (อุณหภูมิและบรรยากาศการเผา) ซึ่งมีความเฉพาะตัวและไม่สามารถทำซ้ำได้

โทนสีที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการเผาของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนส่วนใหญ่เป็นเฉดสีม่วงอมแดงและเฉดสีน้ำเงินอมม่วงที่มีการไล่สีผสมผสาน และมีลักษณะการไหลรวมกันของสีเคลือบนั้น ซึ่งมีพลึงดึงดูดทางสายตาสวยงามยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการไล่ระดับจากสีม่วงอ่อนสู่ม่วงเข้ม หรือการขับเน้นด้วยลวดลายสีน้ำเงินม่วงสลับกัน ล้วนช่วยเพิ่มมิติและความลึกให้กับงานออกแบบ การใช้สีลักษณะนี้สามารถทำลายความจำเจและยังดึงดูดสายตาของผู้ชมได้เป็นอย่างดี เช่น การนำโทนสีเคลือบที่ไหลลื่นของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนไปใช้ในงานออกแบบจุดเด่นของพื้นที่บริเวณทางเข้า โดยผสมผสานหัตถศิลป์ดั้งเดิมเข้ากับนวัตกรรมสมัยใหม่สามารถสร้างพื้นที่ที่เป็นจุดดึงดูดศิลปะในพื้นที่สาธารณะ ทำให้ผู้คนที่สัญจรผ่านจดจำสถานที่นี้ได้ทันที

ตารางที่ 4 การถอดองค์ประกอบโทนสี

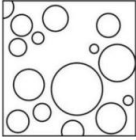
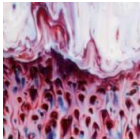
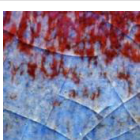
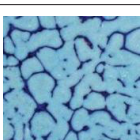
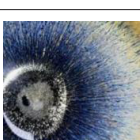
ตัวอย่าง		
ชื่อผลงาน	แจกันทรงมีกรีย่นเคลือบสีขาวอมฟ้า (สมัยราชวงศ์ซ่งเหนือ)	กระถางดอกไม้ทรงลายดอกหลังยั่ว เคลือบสีฟ้าทองฟ้า (สมัยราชวงศ์หมิง)
ตัวอย่าง		
ชื่อผลงาน	แจกันปากบานเคลือบสีฟ้าทองฟ้าที่ แปรผันจากการเผา (สมัยใหม่)	แจกันลายเส้นที่สีเคลือบเกิดจากการ แปรผันจากการเผา (สมัยราชวงศ์ซิง)

ตัวอย่าง		
ชื่อผลงาน	กระโถนทรงสามขาที่มีตุ้มประดับเคลือบ สีม่วงกุหลาบ (สมัยราชวงศ์หยวน/หมิง)	เครื่องเคลือบดินเผาจิ๋วแบบ สร้างสรรค์เคลือบสีม่วงอมแดง (สมัยใหม่)

4.2 ลวดลาย: การถ่ายทอดเชิงนามธรรมของผิวสัมผัสตามธรรมชาติ

ลวดลายของเครื่องเคลือบดินเผาจิ๋วเกิดจากการที่น้ำเคลือบเกิดการ “รวมตัวของสีและก่อรูป” โดยบังเอิญระหว่างกระบวนการเผา ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการทำงานร่วมกันระหว่างฝีมือช่างและพลังธรรมชาติ จึงมีทั้งความไม่ตายตัวและความเป็นเอกภาพทางศิลปะ การถอดองค์ประกอบลวดลายนี้สะท้อนกระบวนการแปลงจากรูปธรรมสู่ความเป็นนามธรรม ศัญศาสตร์ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมาย โดยลวดลายที่ได้รับการแปลงรูปแล้วสามารถนำไปใช้เป็นแนวคิดอ้างอิงในการออกแบบการปูพื้นหรือการแบ่งผนังอาคาร ช่วยให้โครงการมีความโดดเด่นแตกต่างจากองค์ประกอบดั้งเดิมอื่น ๆ อีกทั้งเสริมเอกลักษณ์และความคิดสร้างสรรค์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตารางที่ 5 การถอดองค์ประกอบลวดลาย

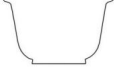
ชื่อลวดลาย	ตัวอย่างลวดลาย	การถอดลวดลาย
ลายไข่มุก		
ลายขนนก		
ลายขนนก		
ลายรอยแตกน้ำแข็ง		
ลายลูกอ๊อดเลื้อยบนโคลน		
ลายลูกอ๊อดเลื้อยบนโคลน		

4.3 รูปทรง: การสืบทอดความงามทางสุนทรียศาสตร์ของภาชนะดั้งเดิม

รูปทรงของเครื่องเคลือบดินเผาจีนยึดหลักการผสมผสานระหว่างการใช้งานและความงาม จนเกิดเป็นภาชนะคลาสสิกจำนวนมากที่มีทั้งคุณค่าด้านการใช้งานและศิลปะ ซึ่งสะท้อนถึงปรัชญาการออกแบบของวัตถุในสมัยราชวงศ์ซ่งที่ว่า “เกออู่จื่อจื่อ (格物致知)” หรือการทำความเข้าใจแก่นแท้ของสรรพสิ่งเพื่อเข้าถึงความรู้ ในสมัยราชวงศ์ซ่ง การใช้สัญลักษณ์ซ้ำสามารถเสริมพลังในการถ่ายทอดความหมายได้ และด้วยการเปรียบเทียบเชิงรูปทรง ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกกลายเป็นสื่อกลางในการรองรับและถ่ายทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผา จินรูปทรงคลาสสิกของเครื่องเคลือบดินเผาจีนได้มอบพลังทางวัฒนธรรมและแนวทางสร้างสรรค์ที่หลากหลายให้กับการออกแบบในขั้นตอนถัดมา โดยโครงเส้นเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์เป็นเส้นโค้งขอบของจุดชมวิวหรือองค์ประกอบตกแต่งผ่านการทำให้โครงร่างเป็นนามธรรม การปรับสัดส่วน และนวัตกรรมด้านวัสดุ เพื่อให้จังหวะและความงามอันสง่างามของรูปทรงแทรกซึมอยู่ในพื้นที่สาธารณะ และกลายเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น

ตารางที่ 6 การถอดองค์ประกอบรูปทรง

ชื่อผลงานตัวอย่าง	ภาพผลงาน	การถอดรูปทรง
โถที่มีครีบนีน		
กระโถนทรงสามขาที่มีตุ่มประดับ		

ชื่อผลงานตัวอย่าง	ภาพผลงาน	การถอดรูปทรง
แจกันปากแคบไหล่กว้าง		
แจกันปากบานเป็นกลีบดอกไม้		
กระถางทรงดอกหลังฮั่ว		
แจกันโบราณทรงมังกรคู่		

5. แนวทางที่เป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้องค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนในพื้นที่ถนนสายเก่า

จากการสำรวจแบบสอบถามและการลงพื้นที่ พบว่าพื้นที่ถนนเก่าในปัจจุบันมีส่วนที่จำเป็นต้องได้รับการยกระดับและปรับปรุงอย่าง อีกทั้งผู้ใช้งานพื้นที่ยังคาดหวังให้มีการผสมผสานองค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนเข้ากับการปรับปรุงภูมิทัศน์สีเขียว ผู้วิจัยจึงเสนอให้มุ่งเน้นพื้นที่กิจกรรมหลักที่มีการใช้งานบ่อย (เช่น บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำเขียว ลานหน้าทางเข้า และจุดเชื่อมมุมมองถนน) โดยดำเนินการออกแบบจุดต่าง ๆ ที่มีองค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวบ้านและการตอบสนองความต้องการประสบการณ์ที่แตกต่างของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ยังเป็นการยืนยันถึงความเป็นไปได้

ของแนวทางการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่มีชีวิตที่ยึด “ผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง”

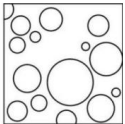
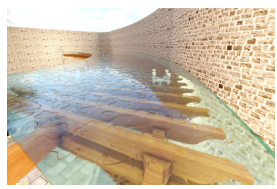
5.1 การใช้พื้นที่กิจกรรมหลักเป็นสื่อกลาง เพื่อนำองค์ประกอบมาบูรณาการอย่างเป็นระบบ

(1) ลานทางเข้าพื้นที่ท่องเที่ยว: นำลวดลายไข่มุกที่มีเอกลักษณ์มาบูรณาการร่วมกับหินสีฟ้าในพื้นที่เพื่อเป็นลวดลายในการปูพื้น ส่วนรูปทรงของแปลงดอกไม้ใช้ลวดลาย “ดอกไม้ไฟ” จัดวางในระดับสูงและต่ำสลับกัน รอบ ๆ แปลงดอกไม้ขนาดใหญ่จะปูพื้นคอนกรีตเพื่อให้สามารถนั่งพักผ่อนหรือถ่ายภาพได้ โดยการจัดปลูกพืชพรรณจะเลียนแบบสีสันทันของน้ำเคลือบเครื่องเคลือบดินเผาจวิน นอกจากนี้ ยังจะมีการรื้อถอนสิ่งอำนวยความสะดวกเดิมที่กระจุกกระจายออก แล้วปรับให้เป็น “วงแหวนข้อมูลวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจวิน” ซึ่งประกอบด้วยเป็นม้านั่งโค้งสำหรับพักผ่อนที่ประดับด้วยกระจกแกะสลัก “ลายไส้เดือนเลื้อยบนโคลน” และติดตั้งถังขยะคู่ที่มีรูปทรงแบบแจกันทรงปากแคบไหล่กว้างโดยให้หนึ่งใบสูงและอีกหนึ่งใบต่ำที่เชื่อมต่อกันด้วยโครงไม้ โดยพื้นผิวภายนอกของถังขยะจะตกแต่งด้วย “ลายรอยแตกลายน้ำแข็ง” และ “เคลือบสีขาวอมฟ้า” ในช่วงเวลากลางคืนพื้นที่นี้ยังสามารถใช้เป็นลานพักผ่อนและจุดรวมตัวของชาวบ้านเพื่อทำกิจกรรมสันทนาการได้อีกด้วย



ภาพประกอบที่ 3 ภาพการออกแบบทัศนียภาพลานทางเข้า

ตารางที่ 7 รายละเอียดการประยุกต์ใช้องค์ประกอบ

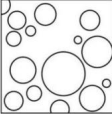
องค์ประกอบที่เลือกใช้	ภาพรายละเอียด
 ลวดลายดอกไม้ไฟ	
 ลายไข่มุก	
 ลายลูกอ๊อดเลื้อยบนโคลน	
 ลายรอยแตงน้ำแข็ง เคลือบสีขาวอมฟ้า	
 แจกันทรงปากแคบไหล่กว้าง	

(2) จุดชมวิวม่านน้ำเขียวและสองฝั่งม่านน้ำ: สร้างระบบสวนรับน้ำฝนแบบขั้นบันไดขึ้นใหม่ โดยปูพื้นกันม่านน้ำด้วยอิฐซีมน้ำที่มีพื้นผิว “ลวดลายรอยแตกน้ำแข็ง” หรือ “ลายลูกอ๊อดเลื้อยบนโคลน” ของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน เพื่อแก้ปัญหาแม่น้ำแห้งและสร้าง “บทสนทนาทางสายตา” ระหว่างลายน้ำกับลายเครื่องเคลือบ เป็นการเสริมความสัมพันธ์เชิงพึ่งพาระหว่างเครื่องเคลือบดินเผาจิวนกับธรรมชาติ มีการถอดโครงสร้างของ “ด้ามจับแจกันคู่มังกร” มาดัดแปลงรูปทรงและนำไปใช้ในการออกแบบแท่นชมวิบริเวณทางเข้า ส่วนด้านขวาของลำน้ำเพิ่มทางเดินยาวสำหรับชมทัศนียภาพ ซึ่งออกแบบตามหลักสรีรศาสตร์ พื้นที่พักผ่อนริมแม่น้ำขนาดเล็กเลือกใช้โทนีสี “เคลือบสีฟ้าคราม” เพื่อให้สอดคล้องกับบรรยากาศของผืนน้ำ โดยคำนึงถึงทั้งความงามร่วมสมัยและประโยชน์ใช้สอย พร้อมนำ “ลายลูกอ๊อดเลื้อยบนโคลน” มาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างแปลงดอกไม้ลอยน้ำขนาดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว



ภาพประกอบที่ 4 ภาพการออกแบบจุดชมวิวม่านน้ำเขียวและสองฝั่งม่านน้ำ

ตารางที่ 8 รายละเอียดการประยุกต์ใช้องค์ประกอบ

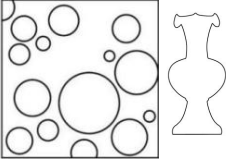
องค์ประกอบที่เลือกใช้	ภาพรายละเอียด
 ลายลูกอ๊อดเลื้อยบนโคลน	
 ลายรอยแตกน้ำแข็ง	
 เคลือบสีฟ้าคราม	
 แจกันคู่มังกร	
 ลายไข่มุก	
 เคลือบสีฟ้าคราม	

(3) จุดเชื่อมมูมนน: ใช้โทนสีเคลือบแบบความอึมสีดำ เช่น ขาวอมฟ้า และ ฟ้าอมเขียว เป็นสีหลักผนังอาคารตกแต่งโดยอ้างอิงจากเส้นโครงรูปทรงของ “แจกันปากบานลายดอกไม้” และ “ลายไข่มุก” ผสมผสานกับผนังไม้เลื้อยสีเขียว เพื่อถ่ายทอดแนวคิดเรื่อง “ความสมบูรณ์กลมกลืน” ของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนิในรูปแบบร่วมสมัย ม้านั่งไม้ยาวออกแบบโดยอ้างอิงจาก “อ่างปลูกดอกส่วยเขียนแบบสามขาและประดับหมุดโลหะ” เพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวนิอย่างสร้างสรรค์ ด้วยรูปทรงอันเป็นเอกลักษณ์ที่กลายเป็นจุดเด่นทางสายตาของหัวมูมนน สร้างบรรยากาศความงามแบบโบราณที่สง่างามและละเอียดละไม เพื่อให้ทั้งชาวบ้านและนักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสถึงรากวัฒนธรรมของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนิในขณะพักผ่อน บริเวณโดยรอบตกแต่งด้วยแปลงดอกไม้ขนาดต่าง ๆ จัดวางสลับระดับ พร้อมพรรณไม้และดอกไม้หลากชนิด เพื่อเพิ่มความงามทางสายตาและสร้างพื้นที่พักผ่อนที่เงียบสงบ อบอุ่น และมีทั้งคุณค่าด้านการใช้งานและคุณค่าด้านสุนทรียะควบคู่กัน



ภาพประกอบที่ 5 ภาพการออกแบบจุดเชื่อมมูมนน

ตารางที่ 9 รายละเอียดการประยุกต์ใช้องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่เลือกใช้	ภาพรายละเอียด
 ลายไข่มุก แจกันปากบานลายดอกไม้	
 อ่างปลูกส่วยเขียนแบบสามขา ประดับหมุดโลหะ	
 เคลือบสีขาวอมฟ้า เคลือบสีฟ้าคราม	

ผนังภูมิทัศน์ออกแบบโดยอ้างอิงจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสีเคลือบและเส้นโครงรูปทรงของเครื่องเคลือบดินเผาจิณ ผสมผสาน “ลายรอยแตงน้ำแข็ง” เข้ากับดินที่ใช้ในการปั้นเครื่องเคลือบและรูปทรงของแจกัน เพื่อถ่ายทอดความงามของกระบวนการสร้างสรรค์อย่างเป็นรูปธรรม สีสันของผนังสอดคล้องกับโทนเคลือบของเครื่องเคลือบดินเผาจิณและผสมกลมกลืนกับสีตามธรรมชาติอย่างลงตัวและมีรสนิยม ที่ฐานของผนังจัดแปลงไม้ดอกไม้ประดับเพิ่มความมีชีวิตชีวา พร้อมตกแต่งด้วย “ลายไข่มุก” เพื่อสร้างขอบเขตเชิงผสมผสานระหว่าง “ระบบนิเวศ-วัฒนธรรม” ช่วยแก้ปัญหาซ้ำซากไม่แตกต่างของภูมิทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ



ภาพประกอบที่ 6 ภาพการออกแบบผนังภูมิทัศน์

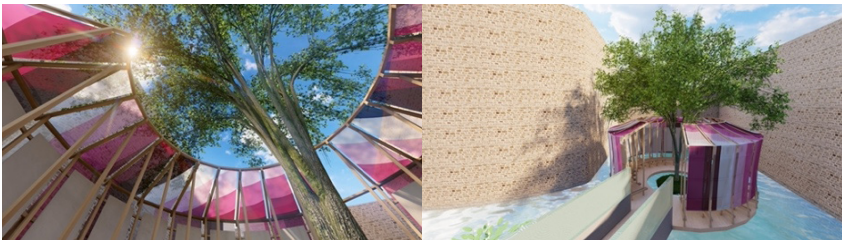
5.2 การบูรณาการความต้องการด้านการใช้งานกับประสบการณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างสมดุลระหว่างวิถีชีวิตของชาวบ้านกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว

(1) เพิ่มซุ้มตลาดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แบบเคลื่อนย้ายได้ที่ลานทางเข้า และจัดกิจกรรมการขึ้นรูปเครื่องเคลือบดินเผาจวินเป็นประจำ เพื่อปรับเปลี่ยนลานดังกล่าวจากพื้นที่รวมตัวเพียงอย่างเดียว ให้กลายเป็นจุดแสดงปฏิสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจวิน



ภาพประกอบที่ 7 ภาพการออกแบบแผงลอยเคลื่อนที่

(2) คงพื้นที่พักผ่อนแบบเปิดโล่งที่มีมูถุนและตลอดแนวสองฝั่งแม่น้ำเซียว พร้อมปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกด้วยองค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน เพื่อยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างความรู้สึกรักผูกพันทางวัฒนธรรมของชุมชน นำองค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิวนมาผสานกับโครงสร้างพื้นฐาน ให้พื้นที่สามารถตอบสนองทั้งการใช้งานด้านการสัญจร การพักผ่อน และภารกิจในการเผยแพร่วัฒนธรรมไปพร้อมกัน โดยหลีกเลี่ยงปัญหาการใช้สัญลักษณ์อย่างซ้ำซ้อนหรือเชิงรูปแบบเพียงอย่างเดียว ศาลานิทรรศการวัฒนธรรมริมแม่น้ำ ออกแบบให้ผสมผสานธรรมชาติ ศิลปะ และประสบการณ์เข้าไว้ด้วยกัน ผ่าไปกันแดดตกแต่งด้วยโทน “สีม่วงอมแดง” ของเครื่องเคลือบดินเผาจิวน เพื่อสะท้อนความงามของการเปลี่ยนแปลงของสีเคลือบ รูปทรงภายนอกอ้างอิงจากลักษณะของเตาเผาเครื่องเคลือบดินเผาจิวนแบบดั้งเดิม ภายในศาลาสามารถจัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาจิวนและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ผู้เข้าชมได้สัมผัสและทำความเข้าใจวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาอย่างลึกซึ้ง เกิดความรู้สึกร่วมมีส่วนร่วมและช่วยส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมของเมืองโบราณ



ภาพประกอบที่ 7 ภาพการออกแบบศาลานิทรรศการวัฒนธรรม

สรุปและอภิปรายผล

1. จากการสำรวจแบบสอบถามและการลงพื้นที่พบว่า ความต้องการของผู้อยู่อาศัยมุ่งเน้นไปที่การผสมผสานพื้นที่สีเขียวเชิงภูมิทัศน์เข้ากับวัฒนธรรมเครื่อง

เคลื่อนดินเผาจิ๋ว และการฟื้นฟูการใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะ ในขณะที่ความต้องการของนักท่องเที่ยวเน้นที่การสร้างประสบการณ์เชิงฉากของวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิ๋ว และการเพิ่มจุดจอดในพื้นที่ ปัจจุบันสภาพของถนนเก่ายังมีปัญหา ได้แก่ การกระจายตัวของสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความคล้ายคลึงกันของภูมิทัศน์ การเสื่อมโทรมของระบบนิเวศแม่น้ำเขียว และความกระจายของสิ่งอำนวยความสะดวกที่บริเวณลานทางเข้าและมุมถนน

2. จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการวิเคราะห์เชิงสัญลักษณ์ พบว่าองค์ประกอบสำคัญของเครื่องเคลือบดินเผาจิ๋ว ได้แก่ สีเคลือบที่เปลี่ยนแปลงในเตาเผา (เช่น สีม่วงอมแดงและน้ำเงินอมม่วง) ลวดลายธรรมชาติ (เช่น ลายไล่เดือน เลื้อย ลายรอยน้ำแข็งแตก) และรูปทรงคลาสสิก (เช่น แจกันทรงโบราณมีครีบนั่น แจกันปากแคบไหล่กว้าง) โดยรูปแบบการนำเสนอใหม่ประกอบด้วย การดึงสัญลักษณ์หลักมาปรับใช้ให้เป็นนามธรรมและเป็นระนาบ การแยกโครงสร้างของรูปทรง และการสร้างสรรค์วัสดุใหม่ หน้าที่ของสัญลักษณ์คือการถ่ายทอดความหมาย การถอดองค์ประกอบในลักษณะนี้ใช้ทฤษฎีสัญลักษณ์เป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างสีเคลือบ ลวดลาย และรูปทรงของเครื่องเคลือบดินเผาจิ๋ว เข้ากับสุนทรียศาสตร์และปรัชญาทัศนศิลป์แห่งราชวงศ์ซ่ง อันเป็นการก้าวข้ามรูปแบบการจัดแสดงแบบนิ่งดั้งเดิม และช่วยเสริมพลังให้ความหมายที่สัญลักษณ์ต้องการถ่ายทอดเด่นชัดยิ่งขึ้น

3. เพื่อตอบสนองต่อแนวทางที่เป็นไปได้ของการวางผัง จึงได้มีการนำเสนอการใช้กลยุทธ์ตามแต่ละพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลาย โดยใช้พื้นที่ที่มีการใช้งานบ่อยเป็นสื่อกลาง นำองค์ประกอบเข้ามาบูรณาการกับโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการใช้ชีวิตของผู้อยู่อาศัยกับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวผ่านกระบวนการออกแบบที่ประกอบด้วย “การถอดองค์ประกอบ – การปรับใช้วัสดุ – การปรับโครงสร้างหน้าที่ใหม่” ช่วยให้วัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิ๋วสามารถถ่ายทอดสู่พื้นที่จริงได้อย่างเป็นรูปธรรม และยืนยันถึงความเป็นไปได้ของการประยุกต์ใช้องค์ประกอบของเครื่องเคลือบดินเผาจิ๋วในพื้นที่สาธารณะ

ซึ่งส่งผลให้ถนนสายเก่ามีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและคุณค่าทางสุนทรียภาพที่โดดเด่นยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาแนวทางการบูรณาการองค์ประกอบเครื่องเคลือบดินเผาจิวนกับเทคโนโลยีสื่อดิจิทัลและการออกแบบเชิงโต้ตอบ เพื่อขยายรูปแบบการนำเสนอวัฒนธรรมในพื้นที่สาธารณะให้มีความหลากหลายและดึงดูดกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้น
2. ร่วมมือกับภาครัฐในการประชาสัมพันธ์และสร้างแบรนด์เมืองเส้นไหมในฐานะแหล่งมรดกวัฒนธรรมเครื่องเคลือบดินเผาจิวนระดับชาติ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- Bai, W. (2018). Research on the characteristics, shapes, and colors of Shenhou Jun porcelain. **Art appreciation**, (30), 19-20.
- Fan, W. (2023). Study on the Aesthetic Transformation Design of Traditional Cultural Elements in Visual Language. *Journal of Humanities*. **Arts and Social Science**, 7(11), 2347-2352.
- Ghavampour, E. (2014). **The Contribution of Natural Design Elements to the Sustained Use of PublicSpace in a City Centre**. Doctor of Philosophy Thesis in Architecture, Victoria University of Wellington.
- Haaren, V. C. (2002). Landscape planning facing the challenge of the development of cultural landscapes. **Landscape and Urban Planning**, 60(2), 73-80.

- Liang, X., Dong, L., & Li, H. (2023). Research on the application of Hezhe ethnic culture in landscape design. **Beauty and Times (City Edition)**, (06), 95-97.
- Lun, X. (2021). **Research on the spatial evolution of Shenhou Town under the influence of Jun porcelain culture**. Master Thesis, Hunan University.
- Wang, H. (2021). Ruin aesthetics, local identity and social and cultural construction: An architectural anthropological study on the aesthetic reconstruction of Shenhou ceramic ruins. **Journal of Xuchang University**, (04), 29-37.
- Weng, X., Chen, A., & Shi, B. (2024). Tracing back to the source - design of traditional village micro renewal and renovation based on the concept of dynamic inheritance. **Beauty and Times (City Edition)**, (02), 31-33.